

Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Příbrami

Č.j. UPCR-PB-2019/53086

Poskytnutí Informací týkajících se výpočtu výše příspěvku na živobytí

Dotaz:

ze dne 7. 5. 2019

Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel žádá poskytnutí informace týkající se výpočtu výše příspěvku na živobytí.

Odpověď krajské pobočky Úřadu práce ČR v Příbrami:

Vážený pane,

dne 7. 5. 2019 jsme obdrželi Vaše podání, kterým požadujete zodpovězení čtyř otázek ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v návaznosti na sdělení čj. UPCR-PB-2019/45246 zaslané Vám právníkem Kontaktního pracoviště Úřadu práce Kolín.

Vaše dotazy směřují ke způsobu stanovení výše příspěvku na živobytí a zákonné úpravě postupu správního orgánu při stanovení výše dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí. Postupy správního orgánu ve správním řízení o veškerých dávkách pomoci v hmotné nouzi (nejen příspěvku na živobytí) jsou určovány příslušnými ustanoveními zákonů č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, které vymezují podmínky pro nárok na dávku hmotné nouze – příspěvek na živobytí a způsob výpočtu výše dávky v závislosti na celkových majetkových a sociálních poměrech a příjmech žadatele.

Ve svém podání požadujete informace, jakým způsobem postupuje Kontaktní pracoviště Kolín při posuzování Vašeho nároku na dávku hmotné nouze – příspěvek na živobytí, zejména zápočtu příjmu z příspěvku na péči poskytovaného Vašim rodičům. Posuzování příjmů pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi se řídí ustanoveními § 6 a 7 zákona o životním a existenčním minimu, které mimo jiné ustanovuje, že příjem z příspěvku na péči, prostřednictvím kterého jsou uhrazovány náklady na poskytnutou péči pečující osobě, jsou nezapočitatelným příjmem pouze v případě, že pečující osoba a osoby pobírající příspěvek na péči jsou společně posuzovanými osobami pro účely dávek hmotné nouze. V ostatních případech je příjem plynoucí pečující osobě za poskytnutou péči z příspěvku na péči vždy započitatelným příjmem pro účely posouzení nároku a výše dávky hmotné nouze – příspěvku na živobytí.

K dodržování právního rámce a principů správního řízení všechny orgány státní správy zavazuje ustanovení Čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny v souladu se kterou státní moc lze vykonávat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, tzn. možnost činit jen to, co zákon výslovně umožňuje, z čehož vyplývá sdělení Vámi citované.

Odvolací orgán ve svých rozhodnutích o Vašich odvoláních čj. MPSV-2019/21561-912 a MPSV-2019/21068-912 ze dne 31. 01. 2019 shledal pochybení správního orgánu ve správním řízení ve skutečnosti, že správní orgán v rozporu se zásadou procesní ekonomie ukotvené v ustanovení § 3 správního řádu po Vás požadoval doložení skutečnosti (poskytování péče Vašim rodičům). Dle názoru odvolacího orgánu tyto údaje byly orgánu pomoci v hmotné nouzi známy prostřednictvím jednotného informačního systému, to bylo také důvodem pro zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání.

Dále ve svém podání se ohrazujete proti způsobu zápočtu příjmu plynoucího z příspěvku na péči. V této situaci je pečující osoba povinna orgánu pomoci v hmotné nouzi prokazatelně doložit, jakou částku od příjemce příspěvku na péči měsíčně dostává. Pokud je tato osoba jedinou osobou pečující, jako odměna jí náleží příspěvek na péči v plné výši a pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi je tento příjem započitatelný 100 %. Jestliže ale osoba prokáže, že z této odměny příjemce příspěvku na péči nakupuje další potřebné služby, např. od registrovaných poskytovatelů sociálních služeb nebo péči poskytuje také jiná osoba blízká nebo asistent sociálních služeb, odečtou se náklady na tyto služby od výše příspěvku a výsledek se započítá pro účely dávek pomoci v hmotné nouzi.

Tento postup však předpokládá, že u příjemce příspěvku na péči figuruje, resp. jsou vedeny jako poskytovatelé péče, i jiné subjekty/poskytovatelé. Orgán pomoci v hmotné nouzi si tuto skutečnost ověřil ve spisové dokumentaci vedené k příspěvku na péči a zjistil, že jste jediným poskytovatelem péče. Vámi uváděný položkový rozpočet, který je součástí spisové dokumentace příspěvku na živobytí, nelze považovat a ani nevypovídá o tom, že příspěvek na péči nebo jeho část jsou vynakládány na úhradu péče jiným poskytovatelem. Vámi doložené listiny mají podobu čestného prohlášení, které není v řízeních o dávkách pomoci hmotné přípustné s ohledem na ustanovení § 53 odst. 5 správního řádu, dle kterého čestné prohlášení účastníka je přípustné jen v případech a za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Zákon o pomoci v hmotné nouzi nahrazení listinného důkazu čestným prohlášením nepřipouští.

Tento názor správního orgánu podporuje rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 27. června 2016, č. j. 20Ad 53/2015-26, který uvádí (mimo jiné) "*správní řízení je obecně ovládáno zásadou vyšetřovací a zásadou materiální pravdy. To znamená, že správní orgán musí být aktivní při zjišťování podmínek pro nárok na dávky v hmotné nouzi a nemůže pasivně vyjít jen z údajů předložených žalobcem, který z důvodu svého zájmu, ať již vědomě nebo nevědomě, všechny podstatné informace neuvede*".

Ve svém podání uvádíte, že „*příspěvek na péči je zcela a bezzbytku spotřebován k nákupu základních životních potřeb*“, což ovšem není jeho účelem. Účelem této dávky je napomáhat osobě, aby si podle vlastního uvážení zajistila potřebnou pomoc při zvládnutí základních životních potřeb, a to buď v rámci rodiny, nebo prostřednictvím poskytovatele sociálních služeb formou poskytnutí některé ze sociálních služeb, popřípadě prostřednictvím jiné fyzické nebo právnické osoby stanovené zákonem, anebo kombinací těchto forem. Rovněž je potřeba vzít v potaz, že se jedná ze strany českého sociálního systému o „příspěvek“, nikoliv o plnou saturaci nákladů s péčí související. Vámi citované metodické pokyny MPSV z roku 2006 a 2007 nejsou aktuální, zákon o pomoci v hmotné nouzi a zákon o sociálních službách, byly od doby své účinnosti (tzn. od 1.1.2007) mnohokrát novelizovány. Metodický pokyn není závaznou zákonnou normou, na jejíž dodržení se lze dovolávat a metodické pokyny, resp. metodické výklady jsou závislé na novelizacích věcných zákonů a nově vzniklé judikatury soudů.

S pozdravem